

Michaela Al. ORESCU

Deși plecată spre nemurire în perioada pandemiei la o vârstă nonagenară, consider că distinsa doamnă Michaela Al. Orescu ne-a părăsit prea devreme pentru cât de multe ar mai fi avut să ne dăruiască, cu generozitatea-i fără margini, din tezaurul său de cunoaștere și profunzime spirituală. A fost un mare dar al vieții să o cunosc, chiar dacă pentru o perioadă scurtă, în ultimii săi ani de viață, la unele ședințe lunare ale Cenaclului "*Literar ing*" din cadrul AGIR, București.

Te cucerea de la prima vedere: de o frumusețe remarcabilă până și la vârsta-i înaintată și de o discreție izvorâtă din mare noblețe sufletească, când începea să vorbească, realizai că este un om de cultură, înzestrată cu un simț aparte al amănuntului, putere de analiză și sinteză, abilități specifice cercetătorului care a și fost, și înzestrată cu un talent literar deosebit. Trăia permanent o stare de efervescență creatoare ce-și trăgea seva din patriotism, sensibilitate și sinceritate, pe care le revărsa atât în studii asupra paleoistoriei, pe care o considera cu rădăcini strămoșești, domeniu în care a susținut și un doctorat, cât și ca artist în domeniul picturii și al muzicii.

Date autobiografice

Data și locul nașterii: 6 febr. 1927, București, ca urmașa unei familii importante pentru cultura românească, începând cu sfârșitului sec. al XIX-lea, de la care, cu siguranță, a moștenit educația aristocratică, setea de cultură, patriotismul, implicarea responsabilă în sfera socială.

Bunicul patern, Alexandru Hristea Orescu, nu este altul decât arhitectul strălucit al clădirii Universității București, primului plan de sistematizare a Bucureștiului, proiectelor bisericii Domnița Bălașa din București și Catedralei Mitropolitane din Iași; tatăl, Alexandru Orescu, cel căruia îi dedică aproape invariabil fiecare carte, a fost un avocat care a luptat cu vicisitudinile începutului sec. al XX-lea; unchiul, Șerban Orescu, scriitor, filozof, a fost binecunoscut, mai ales, ca jurnalist la Radio Europa Liberă în anii comunismului; nepoata, Monica Tomescu-Orescu-Rohde, încântă astăzi publicul norvegian, iubitor de muzică clasică, cu interpretările muzicale la pian, instrument pe care, cu siguranță, l-a auzit pentru prima dată în casa părintească, sunând sub degetele delicate ale bunicii sale paterne.

Studii și activitate profesională

Facultatea de Arte plastice și Istoria artelor, Conservatorul, canto clasic și pian; Pictor restaurator la Muzeul de Artă a României; cercetător în protoistorie și istorie veche.

Cărți publicate

1. **Eterna reîntoarcere**, L'éternel retour, haiku, (ediție trilingvă: română, franceză - trad. Michaela Al. Orescu, engleză-trad. Monica Tomescu Orescu), Ed. Vasile Cârlova, București, 1994;
2. **Armonii în amurg**, poeme, Ed. Vasile Cârlova, București, 1995;
3. **Bioenergo- terapia în tradiția milenară a poporului român**, Nineta Crainici (colaborare), Ed. Miracol, 1997;
4. **Cavalerul de Ronsard și Banul Mărăcine**- (traducere din limba franceză a romanului istoric scris de Ceresnes), Ed. Tempus- Dacoromânia- Comterra, 2004;
5. **Când va izbândi România** - colaborare cu dr. ing. Răzvan Voicu, București, 2006;
6. **Un gând adevărat pentru România**, colaborare, București, 2007;
7. **Lupta pentru păstrarea identității naționale** (colaborare cu dr. ing. Răzvan Voicu), București, 2008;
8. **Tezaur ale omenirii**, istorie veche, Ed. Amurg sentimental, București, 2008;
9. **Sonete**, ed. a II-a revizuită, Ed. Amurg sentimental, București, 2009;
10. **Soarele Carpaților**, Studii și articole de istorie veche, Ed. Amurg sentimental, București, 2010;
11. **Reînviata lume uitată** - sonete, Ed. Societății Scriitorilor Români, București, 2012;
12. **Peșteri, 100 de sonete**, Ed. Amurg sentimental, București, 2014.

Antologii de poezie și proză

„Omagiu Republicii”, Ed. Vasile Cârlova (1981-1982); „Arcade peste timp”, Ed. Vasile Cârlova (1984); „Metafore peste vremi” (1993); „Interferențe” Studioul „Lucian Blaga” (1996); „Întâlniri în cuvânt”-Societatea Scriitorilor Români (2002); „Dicționar cultural”, Ed. Destine (2007).

Colaborări la publicațiile

„Comentar”(1990), „Dreptatea”, „Cotidianul” (1990), „Jertfa” (1990), „Alianța Civică” (1990), „Dacoromania-Comterra” (2000), „Romanian Contemporary Astropoetry Near VII ASA” (2000)-USA, „Antology Leonid Storm Research”-SUA (2000), STAR-SUA (2000), „Observator”-München-Germania (2000), „Mesagerul Sf. Anton” - Padova - Italia, „Zodii în cumpănă” - Durbach - Germania (1991), „Cariatide” - Hunedoara (1992), „Constelația Dragonului”- Deva (1992), „Țara noastră”- București (1992), „Națiunea” (2008), „România Mare” (2008), Revista „Destine” (1991), „Amurg sentimental” (continuu din 1991), „Gândul Anonimului” - București (2014), „Bogdania” - Focșani (2014), „Oglinda Literară” (cronică - 2014), „Literar ing” (continuu din 2013).

Comunicări la Simpozioanele naționale anuale

Începând din anul 1996, în cadrul instituțiilor: Academia Dacoromână, Asociația Practicienilor de Yoga, Uniunea Vatra Românească, Fundația „Mirabilis”, Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Național - Vâlcea, Societatea Culturală „Anton Pann”-Rm. Vâlcea, Cercul „Nicolae Densușianu”, Uniunea Juriștilor din România

(2009), „Societatea Română de Istoria Medicinii”, a prezentat un număr de circa 90 de expuneri publice.

Afilieri

Societatea Scriitorilor Români–București; Societatea Scriitorilor Români pentru Știință, Tehnică și Memorialistică; Academia Dacoromână; Societatea Internațională „Dacia Revival”; Societatea Științifică „Getica”; Societatea Internațională de Haiku; Asociația Culturală „Amurg Sentimental”; Cenaclul literar al Academiei Dacoromâne; președinte al cenaclului literar „Gândirea Românească”; Societatea Astronomică Română de Meteori; fost președinte al cenaclului „Ion Creangă”; președinte fondator al cenaclului pluridisciplinar “B. P. Hașdeu” (2004); Cenaclul „Literar ing” al AGIR.

Diplome și premii

Diplomă a Centrului pentru jurnalism independent – București 1996; Diplomă de doctor în Dacologie (2000) și Diploma „Mircea Eliade” (2000), Diploma pentru volumul de haiku „Eterna reîntoarcere” (2000) (trilingv), evidențiat de NASA-USA, Israel, Anglia, Irlanda.

Diplome naționale pe anii 2000 și 2001 pentru haiku și poezie pe teme cosmice. Premiul I la Concursul Național de poezie „Moștenirea Văcăreștilor”- 1981; Diplomă de onoare din partea Cenaclului de literatură patriotică „Vasile Cârlova” pentru placheta de versuri „Armonii în amurg” și pentru activitatea desfășurată în cadrul cenaclului (1980-1981); Diplomă din partea „Miorița Academy of Art and Science”- New York, USA (2002); Certificate of Achievement, pentru poezie–for Distinguished Achievement 1998; Diplomă de excelență din partea Academiei Dacoromâne–2005; Premiul „Mircea Eliade” pentru promovarea valorilor dacoromânești din partea Academiei Dacoromâne pentru întreaga activitate de cercetare–2006; Diplomă de onoare pentru distinsa contribuție la lucrările cenaclului „Vasile Cârlova” (2007); Diplomă din partea Societății Scriitorilor Români pentru afirmarea vechimii neamului românesc (2008, 2011, 2013), la împlinirea a 100 ani ai S.S.R.; Diplomă din partea cenaclului literar „Gândirea românească” pentru activitatea de cercetare istorico-literară, ca președinte (2008); Diplomă de excelență din partea “Ligii culturale pentru Unitatea Românilor de pretutindeni”–filiala Cluj–2014; Diplomă de “Doctor Honoris Causa” din partea Academiei Dacoromâne–2014, Premiul Editurii Perpessicius–2008, 2009 și 2011 și Premiul „Poemul-cugetare”–2010, Diplomă pentru activitatea depusă în cadrul Societății Cultural-Științifice „GETICA”–2015, București; Diplomă de „Doctor Honoris Causa” din partea Academiei Dacoromâne pentru volumul „Soarele Carpaților”–2010, Diplomă de excelență din partea Asociației culturale Bogdania pentru întreaga operă literară și de cercetare istorică–2015, Diplomă de Excelență pentru merite literare deosebite, pentru contribuții importante la promovarea culturii române, a unor personalități din țară și din diaspora românească, la Festivalul național de creație literară „Bogdania”- organizat de Asociația Cultural- Umanitară „BOGDANIA”, 21 iunie 2016.

Menționări

- Enciclopedia Britanică „International Biographical Centre”, Cambridge, England, pentru cercetare în istorie antică (2004);

- „O istorie a literaturii române de la origini până în prezent” de prof.univ. Ion Rotaru (2008);
- „Antologia Sonetului românesc”, vol. 2, de Radu Cârneli (2009), editată de Muzeul Național al Literaturii Române.

Referințe critice

Titus Popescu, directorul Ed. Vasile Cârlova, Cuvânt înainte la **Armonii în amurg**: „Spirit sensibil la multiplele chemări ale artei, creator plurivalent, afirmat în domeniul Euterpei și al artelor plastice, poeta Michaela Al. Orescu a selectat pentru această antologie de autor un florilegiu de poeme structurate pe 6 cicluri./ Primul ciclu, „Poemele pământului”, apare ca un omagiu închinat dragostei de țară, sentimentul patriotic al poetei fiind definitoriu pentru structura sa sufletească. Ciclul „Aur cenușiu” reflectă sfera sa largă de preocupări, corolar al unei meditații profunde asupra condițiilor existenței umane./ O lirică florală în care guvernează poezia culorilor. O lirică sentimentală cu admirație pentru efigiile unor dragi și distinse personalități ale culturii române. Versuri cuceritoare prin sinceritatea și fiorul lor liric.”

Ioan Mazilu-Crângașu, Câteva cuvinte în legătură cu „Sonete”-le dnei Michaela Al. Orescu- prefață la volumul „**Sonete**”: „Nu este greu, ci dificil, să forezi în personalitatea complexă a doamnei Michaela Al. Orescu, respectiv în creația poetică a d-sale, avându-se în vedere pregătirea științifică și artistică (muziciană, artist plastic și poetă), pe care le desfășoară cu consacrare. Interferența acestora, ca și la alți scriitori (matematicianul Paul Valery, entomologul E. Junger, etc) adaugă un plus de cunoaștere și, respectiv, semnificație, noului volum de poezie „**Sonete**”./...prezentul volum „**Sonete**” mi se pare chintesental, atât prin tematica abordată, cât și prin expresia acesteia turnată în formă fixă ... cea mai complicată dintre toate speciile de formă fixă, pretându-se atât liricului cât și epicului, superioară pantumului, rondelului, stanței, gazelului ș.a., reușita în sonet aducând ... laurii poetului.”

Prof. **Floarea Necșoiu**, din prefața la vol. „**Reînviata lume uitată- sonete**”: „În peisajul literar și științific bucureștean s-au impus nume de certă valoare, printre care se află și cel al Michaeliei Al. Orescu, în ființa căreia se împletesc armonios cercetătoarea în domeniul istoriei ancestrale a meleagurilor geto-dace cu poeta ce filozofează, spre a dezlega misterele ființei noastre,/ fire eminent artistică, scriitoare sensibilă și delicată, Michaela Al. Orescu se impune și ca om de cultură, care onorează intelectualitatea românească a contemporaneității noastre. Volumul de sonete „**Reînviata lume uitată**” se alătură altora create de-a lungul timpului, dovedind contemporaneității talentul poetic incontestabil ce s-a manifestat în volume de haiku, poeme și mai ales sonete. Rigoarea istoricului se regăsește în preferința stihuitorului, care creează poezie de maximă concentrare și rigoare prozodică, haiku și sonet.”

Prof. **Gheorghe Bucur** (Asociația Scriitorilor Tulceni „Aegyssus”), din prefața intitulată „Între sensibilitate și raționalism- note la volumul „**Peșteri- 100 de sonete**”: „Doamna Michaela Al. Orescu este o poetă sentimentală, înveșmântată în straiile de sărbătoare ale unui raționalism clasicizant cu străfulgerări moderne. Este o raționalistă, din clasa gânditorilor clasici, înnobilită de cultura unui renescentist și dublată de gândirea și sensibilitatea unui modern. Universul spiritual specific al Michaeliei Orescu se înscrie în sfera artelor și a culturii....

Titlul **Peșteri** are un caracter simbolic, reprezentând, credem, idealurile comori, ascunse în adâncul ființei, în străfundurile sufletului, ele însele fiind universuri complexe, greu de descifrat, compuse din lumini, frumuseți și taine...”

Prof. **Gheorghe Bucur**, Revista de lingvistică și cultură românească/ Problema identității limbii române în procesul ei de evoluție din timpuri îndepărtate: „În **Tezaure ale omenirii**, Ed. Amurg sentimental, București, 2008, (p. 33), Michaela Orescu aduce, vorbind de existența înainte de 12.000-10.000 ani a civilizațiilor atlantică și pacifică (Mu), o altă perspectivă: „Acești oameni, cu înfățișare și manifestări evaluate, spre deosebire de acele specimene Neanderthal, care au dispărut pe parcursul timpului (din varii motive), acei supraviețuitori ai Pirineilor, oamenii de Cro-Magnon, erau, după toate probabilitățile, **supraviețuitorii dispărutei Atlantide... Acești Cro-Magnon** au renăscut din cenușă civilizația Europei, **ca pelasgo-traci**.”

Nicolae Vasile, din „Literar ing”, nr. 5, 2014, Lansarea vol. **Soarele Carpaților** la AGIR: „Ne aflăm în fața unei lucrări deosebite, care, cu rigurozitatea cercetătorului din domeniul istoriei și viziunea scriitorului, tratează subiecte de istorie străveche. Apelarea la metode științifice moderne legate de fizica nucleară, de genetică, prin paleoingineria genetică și genealogie, simbolistică, prin studiul comparativ al simbolurilor, este frecventă și conduce la validarea unor rezultate care până nu demult făceau obiectul unor teorii pur imaginative. Aproximarea simbolisticii din peștera Altamira (Spania) cu cea din spațiul carpato-dunărean, prin studiul comparativ efectuat, conduce la ideea leagănului umanității în această zonă din urmă, după ultima glaciațiune Würm. Cartea face trimiteri și la cercetările unor reprezentanți de notorietate ai unor universități renumite din străinătate. Prin rezultatele acestei lucrări, autoarea Michaela Al. ORESCU transformă literatura de ficțiune, de altădată, din acest domeniu, într-o lucrare științifică, lărgind intervalul de timp al demersurilor de cercetare istorică, prin transformarea preistoriei în istorie cu încă mai multe mii de ani în urmă față de ce se știa până acum.”

Marian Dumitru, din Cronica timpului, mai 2015, „Străbunii ar fi cunoscut America”: „Mănată de o pasiune mistuitoare pentru investigarea părților neclare ale istoriei antice, Michaela Al. Orescu desenează în cartea sa (**Tezaure ale omenirii**-n.a.) o interesantă paralelă între legenda lui Hiawatha, o căpetenie a Pieilor Roșii din America de Nord și legendele pline de mister din timpurile îndepărtate, cu izvoare în tradițiile de sorginte dacică. De la amintirea existenței triburilor amerindienilor albi, cu păr roșu și ochi albaștri și până la ampla expunere fotografică de vestigii arheologice, construcții megalitice, gravuri rupestre, inscripții și simboluri, semne ale contactelor navigatorilor neolitici veniți din Europa, Michaela Al. Orescu implică cititorul în cercetările sale științifice cu o patimă aproape religioasă: vrea, parcă, să ne lipească fruntea de Monumentul megalitic de la Nord Salem, dar și de Tăblițele de la Tărtăria; ne pune în brațe Soarele de andrezit de la Sarmisegetuza, dar și Securea dublă din Michigan – America de Nord și ne așază pe Urmele de tălpi de la Savoia – Franța pentru a ajunge la Scoica gravată din Mississippi. Și toate acestea numai și numai ca noi să înțelegem ce popor temerar alcătuiau pelasgii noștri.”

Extrase din operă

Din volumul de haiku **Eterna reîntoarcere- l’eternel retour**, Ed. Vasile Cârlova, București, 1994:

„Literatura niponă impune în sec. 8 poemul „tanka”, ce se desfășoară cu succes timp de un mileniu, din care, în sec. 16, derivă minipoemul „haiku”... Beneficiari ai străvechii gândiri europene care a stat la baza marilor culturi ale EXTREMULUI ORIENT (și nu numai), creatorii de frumos ai ambelor continente se întâlnesc astăzi prin „tanka” și „haiku”, dar și prin realizări din alte domenii de creație a spiritului uman (a se vedea „impresionismul”) într-un rodnic proces de creație, privind cu toții spre izvoare!” (fragment din **Cuvânt înainte** al autoarei).

Poezie

„Punct în Infinit:/icoana Marelui Tot,/ izvor de lumini;
E Altamira/ clipă a veșniciei,/ testament uman;
Boboc izbucnit,/ Big-Bang-ul universal,/ clipa în etern;
Semnu-ntrebării;/ fără el voi mai putea/ să înainez?;
Gaura neagră,/ Universul unui punct,/ viața de mâine;
Polul dansează/ cosmica piruetă/ sub un cer inert;
Eu și-un Univers,/ amândoi suntem clipe/ Eternității;
Ochi de lumină,/ un reactor atomic/ girează viața;
Pași pe sol lunar,/ piese de muzeu/ în templul cosmic;”

Cum am putut ...

Cum am putut să risipesc
atâta timp și-atâta vlagă
și de comori, o salbă-ntreagă
și-atât elan prea omenesc?

Și-atâta tinerețe vie
și-atâta dor de înălțimi
și să azvârl gânduri, mulțimi,
cărării strâmte și-n pustie?

Cum am putut s-o cred ne-nvinsă
făptura cea din lut, încinsă
în nesfârșita-nflăcărare!

Cum mai pot azi s-agonisesc
timp pentru multele odoare
pe care aş vrea să le sădesc?

Pe un pământ străbun

Străvechi pământ pe care zeii s-au
născut,
Ei, uriașii l-au întins în lumi, departe,
În amintiri atlantice peceți să poarte,
Mândria, vitejia să le fie scut!

Credința și puterea-au fost al lor avut
Iar rădăcina limbii nici azi nu-i desparte,
Oricât s-ar înfrunta cu felurite soarte,

Pe-ntinsul lumii, trainic, viața și-au
țesut!

Dar hoarde fără spirit și istorie,
Dintr-o sălbăticie fără glorie
Au fost pornite-n iureșul uzurpator.

Cu gândul la țara pictată-n icoane

.....
Cu gândul la Țara pictată-n icoane
spălăm zori în lacrimi și seara albastră,
când cornul lui Ștefan suna cu durere,
strivit, Eminescu scria viața noastră.

Dar poate că Domnul din cer și-o
întoarce
bătrâna Sa față din nou către Țară
pe când Basarabia și-a ei Bucovină,
unite la pieptu-i, strânge-le-va iară!

Testament

Am adunat mii semne de-ntrebare
și am ascuns la pieptul meu uimiri
tăcut-am tâlcul multor deveniri
și carnea am lăsat-o în uitare.

În scoica gândului mi-am zăvorât
durerea
și lacrimile, nopții-am surghiunit,

În urma-mi, visul, trudnicul, ivit
rămâne amintirea și averea

Mărturisire

Dând spiritul, din marea-ți bogăție
Ca prin durere, din contrarieri
Să-l întâlnesc cu alte primăveri
Ce-mprospătează ființa-mi încă vie;

El duce lupta supraviețuirii
Cu fiice atom din viața mea,
Mai slabă decât azi fiind cândva,
Mai rătăcită, pradă stând uimirii.

Mi-ai dat acest argint să-nnobilez
Să-mbrac în aur o monedă ternă,
Să îi confer un rost, să-i dau un crez.

Și mi-ai întins o mână spre-nălțare,
Să mă întorc la ginta cu strămoși,
În lumea lor să îmi găsesc salvare!

Pasărea Phoenix

Întregul Pantheon i l-ați răpit
Și toată știința veche, moștenită
De la o Atlantidă adormită,
Din ea să se înalțe-un alt zenit,

Din fiice creație-amintită
Și tălmăcită-n orișicare mit,
Despre un timp pierdut și nimic,
O lume-eternității fiind sortită.

Precum o Atlantidă-n veșnicie,
O Phoenix – Dacie rămas-a vie,
Chiar dacă-n lume-atunci s-a risipit!

Efigia ei, ascunsă de orgolii
Și scribi mai vechi, o au nedreptățit,
Dar astăzi o recuperează solii!

Poetul

Un gând rebel, pătruns în sine
Cu rodnicie să-ncolțească,
Impus în aură domnească,
Prin glasul lui să strălumine.

Bob de nisip, pătruns în vine,
Din rana scoicii să-ncolțească
Durerea zbaterii, cerească,
Sculptând rotunduri alb-divine ...

Din lacrima-i cea sedefie
El zămislește o minime
Din profunzimea de genune.

Strălucitoare perlă vie
Iubirii dăruind ardent
Miracolul evanescent

Eminescu

„Abia-nțelese, pline de-nțeleșuri,”
Veneau spre el ecouri ancestrale,
Vitrouri în lumini arhetipale
Atât de greu cu gândul să le-mpresuri.

Vâltori țâșnind din lumile-abisale,
Sacrificând străluminate șesuri,
În geniu-a strâns bogatele culesuri
Ale-unui neam, ivirile-epocale.

Gândirea lui a-mbrățișat averea
Străvechiului popor ce-l recunoaște
Stâlp creator ce-i va păstra puterea

Regenerării-n lupta de-a renaște
Din prăbușire, spre reînvierea
În Phoenix-ul ce timpul recunoaște.

(**Cornelia Violeta Popescu**, redactor „*Literar ing*”)

Biruințele unei conștiințe neliniștite. Toate țelurile înalte sunt greu de atins: Cercetătoarea Michaela Orescu (n. 6 februarie 1927) s-a remarcat ca o personalitate de excepție, de o rară erudiție, fiind istoric și totodată esteticiană, poetă și artist plastic. Autoarea descindea dintr-o veche familie- arhitectul Alexandru Orescu, participant la revoluția din 1848 în Țara Românească, a fost rector al Universității din București între anii 1885-1892 (succesorul său ca rector -Titu Maiorescu). În familia Orescu a urmat o pleiadă de înalți magistrați.

M. Orescu a fost inclusă în ediția 32 din 2004 a Dicționarului Internațional de Biografii ale Oamenilor de Știință, editat de Internațional Biographical Center Cambridge Anglia. Este inclusă în „Antologia sonetului românesc”, editată în 2009 de poetul Radu Cârnelci.

Încă din prima etapă de la Cenaclul „V. Cârlova” condus de temerarul general Titus Popescu, unde a fost mulți ani vicepreședintă, reținem din universul liric al autoarei, printre dominante accente ce trimit la vibrația cosmică.

„Mii galaxii hoiesc într-o vâltoare
Și sunetul de fond e un suspin
Ce se-ntrupează în cuvânt divin
De când a izbucnit și până moare...

Eu însumi Univers biruitor
Sunt ultima evolutiv-splendoare
Și îți rămân pe veci încoronare.” (Om și Univers)

„Secret înscris în legile eterne,
Un imn adus vieții și pieirii,
Nu e decât principiul nemuririi!”(Sonet)¹

Încă din tinerețe, M. Orescu și-a relevat admirația pentru spiritul Eladei. Fiind sub imperiul triadei „calm, echilibru, putere”, la M.Orescu predomină seninătatea solariană a vărsătorului, care se simțea atras de monumentalitatea în artă a anticilor, iar echilibrul tipului său cerebral sporea resursele puterii de creație.

M. Orescu a publicat versuri, proză, eseuri, studii de istorie, cronici literare și de arte plastice, cronici de arheologie.

În sonete și în întreaga sa creație poetică, autoarea îl integrează pe om în realitatea cosmică, în aspirația lui spre cunoașterea suprasensibilă. În acest scop, ea recurge la aluzii și sugestii delicate, la imagini simbolice, face adesea referiri la macrocosmos.

În toate studiile sale de istorie vom afla, în volume, ample incursiuni, care sunt de fapt texte literare încântătoare, mai toate captivante. Am putea ilustra în acest sens cu volumul „Tezaure ale omenirii (istorie veche)”, (Editura „Amurg sentimental”, 2008).

Într-o viață trăită și împlinită cât alții în zece vieți, cercetătoarea și scriitoarea de formație enciclopedică M. Orescu ne-a lăsat un nobil mesaj, declarându-se, din vocație, pe meterezele artei cu tendință, cu mesaj. Cunoștea din propria fire spartană prețul onoarei, al patriotismului. Într-adevăr, dincolo de condițiile prestigioasei sale cariere de istoric și de poetă (a fost cercetător la Muzeul de Artă al Republicii), M. Orescu și-a afirmat cu noblețe un sincer patriotism, prin pledoarii ferme în apărarea identității și demnității noastre naționale. Lirica ei profundă este inspirată adesea din istorie și religie. Multe dintre poemele sale conțin critici la adresa unor falsificatori, cu pretenții simandicoase, ai istoriei românilor.

Este deosebit de inspirată doamna M. Orescu în cronicile sale pe teme de arheologie și istorie veche. Dintre acestea, menționăm îndeosebi pe cele în care ia atitudine fermă, cu un rar spirit critic și analitic, împotriva ultragierii, falsificării și denaturării istoriei vechi și medievale a poporului nostru și anume prin alipirea la

1 În Antologia nr.41 „De la Școala Ardeleană la Școala Europeană, p.46. Cenaclul „V. Cârlova”

rădăcinile și dezvoltarea acestui popor a unor elemente etnice ostile, precum cumanii.

În realitate, acești năvălitori, veniți din Asia continentală centrală, abia în anul 1062 (d.H.) au atăcat Rusia kieveană. Cumanii au pătruns în Moldova, Muntenia și Transilvania abia la 1267. Referirile despre daco-geți ale autorilor din antichitate atestă că încă din antichitate în spațiul carpatic și în jur erau răspândiți pelasgii-traci. Sciții au devenit geți, daco-geți și aceștia au fost proto-românii. Recent (în 2012), în cartea sa „sarmato-geții”, Eugen E. Caraghiaur își pune întrebarea „Cine au fost proto-românii?” El amestecă originile domnitorilor români Basarabi cu cumanii, care au fost alungați dincolo de Dunăre de către tătari, la 1285. Autorul volumului menționat afirmă că pe teritoriul Daciei, dacii erau de fapt cuceritorii și invadatorii. El susține că nu existau ca națiune aromânii, megleno-românii și macedo-românii; că după înfrângerea și moartea lui Decebal, Dacia a dispărut și limba dacă a pierit total. M.Orescu menționează laconic, în concluzie: după asemenea „deliruri”, iată cum se poate acoperi de ridicol o persoană cu pretenții intelectuale.²

O temă frecvent abordată de M.Orescu în studiile sale de istorie a fost așadar cea a etnogenezei românilor. De asemenea, ea a fost preocupată de problema continuității populației în Dacia și ulterior.

În studiile sale de istorie, în toate volumele publicate, în incursiunile sale, autoarea ne oferă pe alocuri și pasaje de proză literară de o elocvență de admirat. Sunt și pasaje în care, în expunerea argumentelor sale, M.Orescu recurge la accente de pamflet. Ceea ce a aflat într-o viață, ca istoric, dintr-o multitudine de surse documentare în alte limbi, ceea ce a dedus și a descoperit, ca istoric, M. Orescu, prin cercetările asidue proprii, cu nebanuite eforturi, în prezent nu mai poate fi contestat nici la noi în țară, după ce, în 2023, a fost tradusă în română, din franceză, cartea lui Frédéric-Guillaume Bergmann, un erudit profesor de la Universitatea din Strasbourg, „Geții și genealogia popoarelor nordice”. În acest volum a fost abordată etnografic o temă complexă, popoarele nordice din Germania, Norvegia, Suedia, Danemarca, Islanda popoare necivilizate în antichitatea târzie, se trag spiritual din sciții deveniți geți, neam străvechi, care le-a transmis acestora și credința zamolxiană. Acest volum „are o importanță esențială pentru istoria europeană, dar și pentru istoria universală în general”. (Am citat din prefața cărții, p. 20). „Deși servește istoria, nu este vorba de o carte de istorie propriu-zisă, ci de etnografie”. (v. prefața, aceeași sursă)

x x

Bibliografia lucrărilor de istorie publicate ale M.Orescu însumează mai multe pagini, dar noi vom menționa cu prioritate volumele de versuri. Prin originalitatea lucrărilor sale, prin tezele și concepțiile de anvergură privind preistoria continentului nostru, dar într-o perspectivă de multe mii de ani, teze și concepții pe care le-a elaborat și susținut atât de temeinic, autoarea s-a înscris în România profundă, în pleiada spiritelor care în această etapă urmăresc atingerea unor nobile scopuri. Înțelegerea umanului îi era proprie doamnei Orescu, în profundul trăirilor sufletești și al sentimentelor, într-o plenitudine și naturalețe care ne-a convins că autorul este un om spiritualizat.

Numeroase dintre cercetările sale de istorie și-au găsit ecouri în volumele de „versuri – sonete” (Editura „Amurg sentimental”, 2008); „Eterna reîntoarcere” (Editura „V.Cârlova”, 1994); „Reînviata lume uitată” (Editura SSR, 2012); „Peșteri” (Editura „Amurg sentimental”, 2014).

2 Michaela Orescu. O istorie reconstituită. În: Scrieri pentru o posibilă istorie a „Amurgului sentimental”, vol. 10, 2014, p.114-122. Ed. „Amurg Sentimental”.

Ne surprinde în lirica sa rafinamentul vibrației artistice, dar și inovația, de pildă accentele dramatice la care recurge autoarea pentru a-și apăra cu pasiune convingerile, chiar și în cronicile arheologice.

Ce am putut constata referitor la sentimentele estetice cu totul aparte ale doamnei M.Orescu. Precizăm că, așa cum am cunoscut-o în ultimele două decenii, autoarea era un tip cerebral, deosebit de echilibrat și prolific. S-a implicat cu pasiune în cercetările sale de istorie, iar patriotismul i-a inspirat ades combativitate și a demonstrat elocvență în admirația sa față de divin sau față de diverse personalități (Prometeu, Giordano Bruno, Constantin Brâncoveanu, Nicolae Grigorescu, Al. Philippide ș.a.) în ultimele două volume de sonete „Reînviata lume uitată” și „Peșteri”

A luat atitudine fermă în numeroase probleme, dovedind constant o înaltă noblețe sufletească.

Mulți ani doamna Orescu a fost vicepreședintă a Academiei Daco-Române, președintă a Cenaclului „Ion Creangă”, membră a Societății Scriitorilor Români. A participat cu lucrări și studii la toate congresele de dacologie.

x x

Din cele trei decenii ale ascensiunii liricii doamnei M.Orescu, reținem și momentul apariției volumului „Sonete”, din 2008, la editura „Amurg sentimental”. Sunt pagini profund meditative, care ne încântă prin originalitatea și măiestria artistică incontestabilă. În prefața volumului, scriitorul și poetul Ion Mazilu Crângașu sublinia: „Este pentru prima dată în literatură când sonetul se inspiră din știință și din istorie veche ...Doamna Orescu operează cu simboluri încărcate de absolut: Energie, Timp, Creație, Cuvânt rezultând o demonstrație incantatorie. Un sonet model este „Sfinx”, care ar fi apt să strălucească în orice antologie” ... Pregătirea artistică a autoarei i-a adus valențe sporite în rezonanța și plasticitatea creației sale lirice. Semnificațiile polivalente ale acestui volum de sonete creează un univers original și plin de mișcare. „I.Mazilu Crângașu remarca vizionarismul christic al autoarei, constatând că din acest volum transpar note ale unei tristeți cosmice. Într-adevăr, în unele pagini se resimt vibrații cosmice.

x x

Așa am cunoscut-o noi, la cenaclul „V. Cârlova”, pe cercetătoarea de excepție M. Orescu. Era mereu în căutarea sensurilor profunde ale existenței umane. Probabil de aceea i s-au deschis mai curând decât altora porțile ezoterismului; aflase încă o cale pentru a-și înălța vibrațiile. Au contribuit la aceasta și colaborările ei cu cercetătoarea Nineta Crainici și cu distinsa profesoară Stela Serghie, dar și mediul deosebit de efervescent de la congresele de dacologie.

x x

În restriștea aceea deprimantă, în degringolada unei nații, imediat după „schimbare” și mineriade, la Dâmbovița s-a ivit, la o universitate particulară, și o secție pentru studiul limbii japoneze. Români au aflat atunci despre stilul „haiku” în literatură și despre scriitorul japonez Basho. În 1994 distinsa doamnă M.Orescu a publicat în trei limbi (română, franceză, engleză) un volum de haiku – „Eterna reîntoarcere” (cartea are șase capitole). Erau 101 bijuterii, impresionant de cizelate. Cititorii români le-au primit cu admirație și afecțiune.

Dar după trei decenii de globalizare și deșțărare, tinerimea română liberală de la Voluntari a uitat demult de acel exotic volum meteoric de „haiku” al doamnei Orescu. La românii europeni începuse ascensiunea ireversibilă a manelelor, urlătenii erau cu marfa la purtător la Bosfor. La Casa Studenților, s-au ținut totuși atunci, cu audiență

maximă, timp de doi ani, cursuri de zen. Dar în realitate, sufragiile studenților noștri oscilau între scrierile lui Patanjali și „Metalica”.

Doamna M. Orescu avea un simț acut al valorilor perene. Încântarea, răzvrătirea, incertitudinea, interogația, admirația, înflăcărea, toate aceste trăiri le-a încercat poeta în lirica ei atât de tumultuoasă; în realitate însă registrul a fost mult mai generos. Ne-am convins de aceasta și la următoarea apariție editorială, în 2012, când autoarea ne-a oferit cu generozitate volumul de sonete „Reînviata lume uitată” (Editura SSR).

Poeta și scriitoarea M. Orescu era înăscută artistă, dar s-a afirmat și ca un redevabil istoric. Volumul său din 2012 reunește 100 sonete, în patru cicluri: „Credințe”, „Timp Istoric”, „Efigii” și „Gânduri”. Distinsa profesoară și scriitoare Floarea Necșoiu evidențiază în prefața volumului originalitatea operei poetice a Michaelei Orescu. Un moment semnificativ îl marchează în volum sonetul „Contemplație” la p. 91, care relevă confesiunea de credință a autoarei:

„Umanitate, vin cu admirație
Să te contemplan dintru începuturi”...

Remarcăm din ciclul „Timp istoric” portretul lui Constantin Basarab Brâncoveanu, iar din ciclul „Efigii” sonetele dedicate unor mari poeți, muzicieni și artiști (Eminescu, Alexandru Philippide, Enescu, Rahmaninov, Brâncuși, Grigorescu). Umbra lui Giordano Bruno impresionează prin măreția și tragismul ei.

„A-mbrățișat cu gândul întregul Univers
Căci se credea fărămă dintr-o divinitate...” (p. 97)

Ultimul ciclu, „Gânduri”, cel mai amplu (52 de titluri), reunește meditații asupra condiției umane (p. 71–123). Dintre acestea, le menționăm pe cele mai semnificative.

„Și-așa-am lăsat să fugă, genuine
Cele mai dragi făgăduieli, s-ascundă
Norocul înecat în verdea undă
A ierbii, sprijinită pe ruine...
Și singura iubire rătăcită,
Ce glas mai poate astăzi să o cheme
Într-un târziu de viață prăfuită? (Șanse, p.76)

În sonetul „Sfinx”, ni se relevă un vers-cheie pentru întregul volum:
„Către Egipt și Babilon,
Luminile trimis-au zvon,
O nouă lume să re-nvie...” (p. 111)

În „Ultimul dar” (p.79), textul este lapidar, dar emblematic, antologic. Din prima strofă, suntem proiectați în cosmos, într-una din cele mai stranii incantații postdecembriste.

„...Pe-un glob albastru, nins cu aur,
Am construit nespun teaur
Din gânduri și imaginație...
Ce mult am așteptat s-apar.
Natura-n larga-i inspirație

Să mă prezinte. Ultimul Dar!”

Poemul degajează o sfâșietoare stare de nostalgie. Ar putea fi comparat cu „Testament” al lui Arghezi.

În sonetele din „Reinviata lume uitată” abundă imagini rafinate alegorii și metafore. Autoarea a ales adesea tonul elegiac, nostalgic. Se remarcă frecvent confesiunea și gigantismul viziunii, ca în eposul popular. La M. Orescu, portretul este însoțit (ca și în celelalte volume ale sale de lirică) de reflecții, are o semantică ideatică.

Ne permitem o mențiune specială referitor la tonul elegiac din acest volum, îndeosbi din ciclul „Gânduri”. În anii în care elabora aceste sonete, probabil că autoarea pătrundea pe acea frecvență de undă a „mirării filosofice”, ea intuise căte ceva din lumea de dincolo, „a morilor de vânt” în care nimeriseră odinioară Mario Vasilescu și Mircea Eliade.³ Amintim în acest context o reflecție a lui Valle-Inclan: „Sufletele în care sălăsluiește numai lumina adevărului sunt suflete triste, chinuite, viclenite, care vorbesc cu moartea în surdina și aștern peste viață un strat de cenușă”⁴ Cu multe secole în urmă, pe la 1022, ne prevenea și Abenhazam din Valencia, în „Colierul porumbiței”: „Cu cât vei contempla mai mult, cu atât vei suferi mai mult.”

x x

„Peșteri” -100 de sonete

Sunt versuri de o profundă vibrație artistică și ele ne confirmă din nou că doamna Michaela Orescu a fost o autoare sentimentală.

Distinsul profesor Gheorghe Bucur, de la Asociația Scriitorilor Tulceni „Aegyssus”, o consideră o raționalistă, de formație clasică, având cultura unui renașcentist, dar cu o gândire modernă⁵ (poeta avea studii superioare de muzică și arte plastice, dar și un doctorat în domeniul dacologiei). Este simbolic titlul volumului ei „Peșteri”, atât de sugestiv. Poeta face referire la templul transformărilor, la inima noastră, din cea de a doua viață, cea pe care o datorăm educației. Intuim că poeta face referire la comori ascunse în străfundurile sufletului. (Este al doilea sonet din volum):

„Născute din zbulciumul Terrei, ajung,
Lovite de goluri, prelinse de ape,
Podoabe-n dantele de calcar, să-ncape
Ecouri în picuri, ce-ngână prelung...

Atari catedrale vibrând în imagini,
Pe muchii de pietre, înscrise în pagini,
Altare cu zei zburători și inscripții...” („Peșteri”, p. 26)

Cartea are două părți:

-„Gânduri” și

-„Efigii”.

Magia acestor sonete ne amintește pe alocuri de Radu Gyr. Este profundă complexitatea eului poetic al doamnei M.Orescu. Am remarcat dintru început originalitatea abordării, încărcătura semantică și suavitatea registrului, o stanță neobișnuită pentru poezia secolului nostru:

„Nici numele nu ți-l mai știu”

3 În vol. Mircea Eliade, „În curte la Dionis”, Cartea Românească, 1981
Din volumul „La țigănci. Pe strada Mântuleasa...”

4 Valle-Inclan, „Marchizul de Bradomin”

5 În prefața volumului „Peșteri”, Editura „Amurg Sentimental”, 2014.

„Am răs copilărește, și-ai crezut
Că îți arunc nedemna ironie;
Vecii vor trece și înc-o vecie
Voi regreta, greșit c-ai priceput!”...

Sunt patru strofe, cu o adiere de romantism. Involuntar ne-am amintit de un idol al tinereții noastre, Edgar Allan Poe, cu al lui suspin după o umbră, Anabel Lee.

M. Orescu își mărturisește sentimentul suav, după un noian de ani – „și nu știu dac-ai înțeles măcar”. Incertitudinea, suspansul îi accentuează regretul „care a săpat ca o rugină”. Doar cu câteva expresii laconice, autoarea creează din aluzii o atmosferă dezolantă și își impresionează cititorii prin sinceritatea și naturalețea confesiunii.

În poemul „Plopul” (p. 25), prin empatie profundă cu falnicul candelabru viu, autoarea redă fără sfială trăiri intime, iar sentimentul, însoțit de o boare de mister, este diafan. În zori, în clipa „matinalului mister”, dominante sunt adierea, freamătul, înfiorarea. Este un poem emblematic.

Profesorul Gh. Bucur a fost îndreptățit să remarce că sonetele din acest volum alcătuiesc o „autobiografie spirituală”, o „geografie spirituală”, în care liricul este secondat de meditație.

Un moment de derută, în sonetul, „Cum am putut...” (p.44). Din text transpare un moment de retrospectivă, de maximă luciditate, de introspecție pentru cel care a urmat cărarea strămtă, calea ezoterică. Se confruntă acum două atitudini, cea ezoterică cu cea din existența cotidiană a mulțimii. Tensiunea înaltă, cea a zbuțumului eului autoarei generează un dramatism intens și nota dominantă este de regret.

Muziciană de talent, deci avându-l ca protector pe magicul Orfeu autoarea recurge în sonetul „Arta poetică” (p. 104) la o analogie originală, cea dintre sonet și alchimie. În final, poeta consideră că sonetul este ca un balet. Dar îndeosebi, prin ce devine fermecător acest poem? Tocmai prin muzicalitatea lui de necontestat.

Dominanta imagistică imprimă liricii doamnei M. Orescu o neobișnuită putere de sugestie. Este vădit caracterul meditativ al poemelor sale, iar accentele dramatice pe care le întâlnim adesea în sonetele ei redau o trăire emoțională intensă și o atitudine civică onorabilă, mai întotdeauna discretă.

Autoarea a trecut prin viață cu fruntea sus, pe verticală, dar pronia i-a hărăzit multe încercări; a avut de înfruntat inamicități, obstacole, înfrângeri. Era un om de caracter, dintre cei aleși. Si nu era infatuată. Ca vărsător de elită, își cunoștea bine țelurile înalte și a luptat neîncetat pentru ele. Criticul Florin Grigoriu consemna recent în volumul său „Medalioane”(vol 3) că sonetul doamnei M. Orescu este „ statuar si clasic”. Este de netegăduit ca poeta avea har, ea stăpâna arta de a impresiona puternic pe cititori, printr-un poem lapidar, de câteva versuri, căci fulgerul e scurt.

Poeta M. Orescu a scris trei decenii despre preistoria dacilor, dar ea nu a cercetat si despre Dacia hiperboreană a lui Vasile Lovinescu. Si nici nu a ajuns în aerul rarefiat al piscurilor, precum zimbrul Sadoveanu. Într-un alt context, cel al relației cu publicul, cu cititorii si spectatorii, noi ne întrebăm acum retoric, era oare conformă cu realitatea convingerea lui Walt Whitman, care considera, la sfârșitul secolului său, că pentru a avea poeți mari, trebuie să ai si public mare, astfel spus, un public apropiat de nivelul lor. Pe când și la Dâmbovița cafenele literare, ca pe bulevardul Arbat din Petersburg?

(**Milen Badralexi**, scriitor și publicist)

Profil realizat de **Milen BADRALEXI**, scriitor și publicist

Cornelia Violeta POPESCU, redactor „*Literar ing*”